

Uchwała Nr XIX/...../2019
Rady Miejskiej Leszna
z dnia 30 grudnia 2019 roku

w sprawie: nadania pośmiertnie odznaczenia „Zasłużony dla Miasta Leszna” Adamowi Ruszczyńskiemu.

§ 1

Na podstawie art. 6 ust. 1 w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U .2019 r. poz. 506 ze zm.) oraz § 54 ust. 2, §55, §56 Statutu Leszna stanowiącego załącznik do Uchwały Nr XI/113/99 Rady Miejskiej Leszna z dnia 27 maja 1999 r., (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego Nr 59, poz. 1252 z 24 sierpnia 1999 roku ze zmianami), Rada Miejska:

nadaje

Pośmiertnie Adamowi Ruszczyńskiemu

O D Z N A C Z E N I E

„ZASŁUŻONY DLA MIASTA LESZNA”

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej Leszna

Tomasz MALEPSZY

Uzasadnienie do uchwały Nr XIX/ /2019

Rady Miejskiej Leszna

z dnia 30 grudnia 2019 roku

ADAM RUSZCZYŃSKI urodził się 19 grudnia 1875 r. w Łabiszynie w powiecie szubińskim. Od 1895 r. studiował prawo w Berlinie i Wrocławiu, gdzie w latach 1896–1897 był prezesem Towarzystwa Studentów Polaków „Concordia”. W 1898 r. złożył we Wrocławiu egzamin referendariuszowski, po którym odbył aplikację na Śląsku, głównie w sądach wrocławskich. We wrześniu 1903 r. złożył z odznaczeniem egzamin asesorski w Berlinie. Zaraz po tym przeprowadził się do Leszna i tu zamieszkał. Od razu został jednym z czołowych działaczy niepodległościowych w naszym mieście.

Przez wiele lat pełnił między innymi funkcję wiceprezesa Towarzystwa Przemysłowców Polskich. Zostało ono założone w roku 1892 i miało duży udział we wszystkich działaniach, jakie Polacy podejmowali w Lesznie, w tym w utworzeniu pierwszego polskiego dziennika „Nowy Czas”. Patronowało także Towarzystwu Gimnastycznemu „Sokół” oraz Kołu Śpiewackiemu „Dembiński”. Koło to, powołane w 1908 r., w repertuarze miało głównie polskie piosenki oraz pieśni patriotyczne.

W Lesznie działało też koło Towarzystwa im. Tomasza Zana, w którym Adam Ruszczyński również działał bardzo aktywnie. W jego domu przechowywano książki tego Towarzystwa.

Kolejną ważną dla rozwoju polskości w Lesznie organizacją było Towarzystwo Młodzieży Polsko-Katolickiej. Powstało 29 czerwca 1912 r. Patronat nad nim sprawowali od początku polscy wikariusze miejscowej parafii świętego Mikołaja (jedynego katolickiego kościoła w mieście). Adam Ruszczyński pełnił w nim funkcję wicepatrona.

Młodzi ludzie skupieni w tym Towarzystwie byli inicjatorami powołania w Lesznie polskiego klubu sportowego. Była to „Polonia” Leszno w 1912 r. Był też aktywnym politykiem.

Wybory do niemieckiego parlamentu odbywały się co dwa lata. Polacy popierali swych kandydatów. Promowaniem naszych rodaków zajmowały się zarządy polskich komitetów wyborczych na powiat leszczyński. W pierwszej dekadzie XX wieku regularnie zasiadał w nich między innymi Adam Ruszczyński.

W roku 1905 endecy wspólnie z grupą ziemian powołali w całej Wielkopolsce organizację pod nazwą „Straż”. Miała ona za zadanie koordynację działań patriotycznych. Osoby należące do „Straży” oprócz działań typowo organizacyjnych, regularnie prowadziły pogadanki i wykłady dla Polaków, a także kolportowały patriotyczne książeczki. Pracą organizacji kierował zarząd, któremu podlegały oddziały powiatowe. Na

czelę każdego oddziału stał starosta. W powiecie leszczyńskim funkcję tę pełnił Adam Ruszczyński.

W październiku 1916 r. Polacy w Lesznie powołali Tajny Komitet Narodowy, w którym nie mogło zabraknąć Adama Ruszczyńskiego.

20 listopada 1918 r. Komitet Narodowy ujawnił się, przyjmując nazwę Rada Ludowa. Prezesem Rady został bohater tego wniosku. Przystąpiono do założenia Rady Ludowej na miasto i powiat leszczyński oraz wyboru delegatów na Sejm Dzielnicowy w Poznaniu w dniach 3–5 grudnia 1918 r. W tym gronie także nie mogło go zabraknąć. Leszczyńska Rada Ludowa liczyła 51 osób. Kierował nią Wydział Wykonawczy, którego prezesem został Adam Ruszczyński. W styczniu 1919 roku aresztowany i osadzony w obozie w Żaganii.

W sierpniu 1919 roku Adama Ruszczyńskiego wezwano do Poznania. Miał tam polskim już władzom przedstawić sytuację, jaka panuje w Lesznie i okolicach. Pełnił też funkcję łącznika i koordynatora między leszczynianami, a poznańskimi władzami.

Natomiast od października wraz z Zygmuntem Seydą i Witoldem Prądkim organizował polskie sądownictwo w Poznaniu. Do Leszna powrócił w styczniu 1920 roku. Po wyzwoleniu miasta kierował tutejszym sądem.

11 grudnia 1920 r. Adam Ruszczyński powołany został na stanowisko delegata Ministra Sprawiedliwości przy Komisariacie Plebiscytowym w Bytomiu. Miał za zadanie zorganizować przyszłe sądownictwo polskie na Górnym Śląsku. Pozostał tam aż do zakończenia prac plebiscytowych. Następnie wrócił do Leszna i w dalszym ciągu zajmował się organizacją i kierownictwem Sądu Okręgowego w Lesznie

18 lipca 1924 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej mianował Ruszczyńskiego prezesem Sądu Apelacyjnego w Toruniu. Zmarł w Poznaniu w 1930 roku i w tym mieście został pochowany.